

2023

Ahmadiyya Muslim
Community Philippines

Nagjulbahasa pa bahasa
Sinug: Mohammad Razari
Ahamadul & Nuruddin
Garingan Moh.Razari

[3 MAUDO' DAKULA]

In kitab ini kimakandung mga dalil ha tungud sin wafat na in Nabi Isa as. iban awn pa Wahyu iban parkala pagnabi Iban pasalan sin kasabunnalan sin Hadhrat Mirza Ghulam Ahmad amuna in Imam Mahdi iban Masih Mau'ud as. mangagad ha Al-Qur'anul Karim iban Ahadith Rasulullah saw.

3 MAUDO' DAKULA

**In original kitab niya daing ha bahasa Indonesia in Title niya
"3 Masa'alah Penting" in nagbaktul hi Tuan Maulana Mahmud Ahmad
Cheema Shahid.**

**In Nagtranslate sin Kitab ini amuin nagjulbahasa kaniya pa bahasa
Tausug:**

Tn. Muhammad Razari Ahamadul

& Tn. Nuruddin Garingan Moh.Razari

- (1) WAFAT SIN NABI ISA a.s.**
- (2) PARKALA SIN PAG NABI**
- (3) KASABUNNALAN SIN IMAM MAHDI a.s.**

WAFAT SIN NABI 'ĪSĀ^{as}

Ha pamaratsaya tungud masih buhi' pa in Nabi Isa a.s. ha taas langit, hambuuk gaggat dakula' pa Agama Islam.

Mga kaum muslimin amuin namaratsaya sin in Nabi Isa a.s. masih buhi' ha taas langit nag-agad iban jasad niya, ha way panayu sin mga sila nang baugbug iban timabang ha hikalanjut sin hika buhi'niya sin Agama Kristian sarta labih kagi in pangmullia pa Nabi Isa a.s. daing ha Nabi Salaggu laggu Nabi Muhammad Sallallahu 'Alaihi Wasallam

Daing ha palsababan yan in aku humuhuat- huat in ha supaya in katan kaluwarga Jama'at umingat iban humapal sin mga Ayat Al-Qur'an iban hadith sin Rasulullah s.a.w. ha tungud wafat niya nabi Isa a.s. ha supaya makapatarrang iban makapasawa marayaw pa manga kaum muslimin labi-luba na pa mga pihak Kristian, sin in nabi Isa a.s. nawafat na kulang labi 2000 tahun na limabay.

In mga kaum muslimin amuin ha panghati nila sin Nabi Isa a.s. masih buhi ha taas langit nag-agad iban jasad niya, in mga sila makasud palaum tumpukan sin mga tao nagshirk.

Ha pasalan sin Shirk Allah s.w.t. nagfarman ha Surah Al-Luqman ayat 14 :

إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴿١٤﴾

"INNASH SHIRKA LAZULMUN AZIM".

BUNNAL TUUD IN *SHIRK* YAN ZULMAN AMUIN SALAGGU LAGGUNYA.

(salaggu-laggu hinang mangi)

Hikakadtu ta pa wafat sin Nabi Isa a.s. in Hadhrat Imam Mahdi, & Masih Mau'ud, Mirza Ghulam Ahmad a.s. nag sabda, in daraugan iban kabuhi niya Agama Islam kamatauran niya naka butang duun ha kawafatniya Nabi Isa a.s.

DALIL PANAGNAAN:

Allah s.w.t. nag farman halaum surah Al-Maidah ayat 118:

وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَّا دُمْتُ فِيهِمْ ۖ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنْتَ أَنْتَ الرَّقِيبَ
عَلَيْهِمْ ۗ وَأَنْتَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٥٦﴾

**WA KUNTU 'ALAYHIM SHAHIYDAM MAADUMTU FIYHIM, FALAMMAA
TAWAFFAY TANIY KUNTA ANTA RAQIYBA 'ALAYHIM, WA ANTA
'ALAA KULLI SHAY-IN SHAHIYD.**

“IBAN IN AKU HATATKAALA’ NAKAPAG JAGA KANILA HAKASALUGAY IN
AKU DAIN DUUN KANILA, BUWAT MALAYNGKAN HATATKALA IN AKU
PIYATAY MUNA (WAFAT NA), MAHULI IKAWNA IN MAG JAGA KANILA
IBAN IKAW NA IN MAKA SAKSI SIN UNU-UNU KATAN.”

Katarrangan: Halaum ayat ini in Nabi Isa a.s. jimawab pa Allah s.w.t. sin in
Siya nag mamatuyu’ hasupaya in mga miyamagad kaniya ayaw sampay
sumumba pa Tuhan dugaing malaingkan Allah s.w.t. Iban pag-ubus laung
niya “Hatatkala’ in Aku piyatay Mu na, in Aku way panghati sin mga unu-
unu amuin hinang sin mga sila.”

In pag-iyannun [تَوَفَّى] (TAWAFFAA) halaum ayat ini in hatihan niya
mapatay, biya’na sin magkabassa ta ha laum Surah Āli ‘Imraān Ayat 195:

وَتَوَفَّيْنَا مَعَ الْأَبْرَارِ ﴿٥٦﴾

WATAWAFFANAA MAA’AL ABRAR

IBAN PATAYA KAMI HALAUM TUMPUKAN SIN MGA TAU SALEH.

Hadhrat Imam Mahdi & Masih Mau’ud a.s. nag sabda: apabila in pag-iyannun
[تَوَفَّى] TAWAFFAA subjekniya Allah iban in objekniya makhluk amuin
taga-ginhawa, hatinya mag kamatay.

DALIL HIKADUA:

Allah s.w.t. nag farman halaum surah Āli ‘Imraān Ayat 56:

إِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنِي مَتَوْفِيكَ وَرَافِعُكَ إِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَجَاعِلِ الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ ۗ

**IDZ QAALALLAAHU YAA 'IYSAA INNIY MUTAFFIYKA WARAIFI'OKA
ILAYYA WA MUTHAHHIRUKA MINAL LAZIYNA KAFARUW WA JAA'ILUL
LAZIYNAT TABA'UWKA FAWQAL LAZIYNA KAFARUW ILAA YAWMIL
QIYAAMATI.**

“TUMTUMA IN ALLAH NAG FARMAN “HAY ISA, IN BUNNALNYA IN AKU
MAG PATAY KAYMU HARAAHAN KABIYAKSAHAN IBAN PATA-ASUN IN
DARAJAT SIN IKAW MARI KAKU IBAN IN IKAW KAHUGASAN IN MGA
PANUNA' SIN MGA TAU AMUIN DI' MAG PARATSAYA SAMPAY PA ADLAW
KIYAMAT.”

Katarrangan: Halaum hadits bukhari hababa' sin ayat ini nakasulat:

مُتَوَفِّيكَ: مُمَيَّنُكَ.

**Fa-ammaa tawaffay taniy, Qaala Ibnu Abbaasi mutawaf fiyka
mumiytuka.**

Makakawa katarrangan, sin hi Hadrat Ibnu Abbas r.a. ha kabtangan niya:

MUTAWAF FIYKA ma'na niya: patayun kamu.

iban ha tungud sin pag iyanun: [رَافِعُكَ] **RAAFI'OKA** Halaum hadits kanzul
ummal Vol. 11 Pg. 53 makakawa katarrangan biya'na sin:

إِذَا تَوَاضَعَ الْعَبْدُ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَى السَّمَاءِ السَّابِعَةِ ۗ

**IDZAA TAWAA DHO'AL 'ABDU RAFA'AHULLAAHU ILAS SAMAAIS
SAABI'ATI.**

APABILA IN HAMBUUK IPUN MAGPATIBABA SIN PANGATAYANNIYA, IN
ALLAH s.w.t. PATA-ASUN IN DARAJATNYA SAMPAY PA LANGIT HIKA
PITUH.

DALIL HIKA-3

Allah s.w.t. nag farman halaum Surah Al Maidah AYAT 76:

مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ وَأُمُّهُ
صِدِّيقَةٌ ۖ كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ ۗ

**MAL MASIY HUBNU MARYAMA ILLAA RASUULUN QAD
KHALAT MIN KABLIHIR RUSULU WA UMMUHU
SIDDIYQATUN, KAANA YA'KULAANIT THA'AMA.**

AL MASIY IBNU MARYAM BUKUN DUGAING BUWAT MALAINKAN
HAMBUUK RASUL, BUNNAL TUUD LIMABAY NA IN MGA RASUL HA
WAYPA SIYA. IBAN IN INAH NYA HAMBUUK TAU SUTSI. IN SILA KARUWA
NYA BIYAKSA MAGKAUN KAKAUN.

Halaum surah Al Anbiya Ayat 8 Allah s.w.t. nag farman na isab:

وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا لَّا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ۝

**WAMAA JA'ALNAAHUM JASADAN ILLAA YA'KULUWNATH THA'AAMA
WAMAA KANUW KHAALIDIYN.**

“IBAN WAYRUUN DA KAMI NAG PA-AUN KANILA MGA GINHAWA AMUIN
DI'MAKAKAUN SIN PAGKAUN IBAN DI'DA ISAB IN MGA SILAYAN AMUIN
MGA TAO KAKKAL”.

Katarrangan: In nabi Isa a.s. pun bukun bat way kiyalamud (ha ayat ini), ha
waktu in Siya buhi' die ha dunya ini magkaun. Sa' ha bihayaun in Siya di'na
magkaun, haatinya nawafat na.

DALIL HIKA UPAT

Allah s.w.t. nag farman halaum surah Āli 'Imraān ayat 145.

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ ۗ

WAMAA MUHAMMADUN ILLAA RASUWLUN QAD KHALAT MIN QABLIHIR RUSULU.

“IBAN IN MUHAMMAD BUKUN DUGAING MALAINGKAN HAMBUUK RASUL, BUNNAL TUUD NAKA LABAY NA IN MGA RASUL HA WAY PA IN SIYA.”

Katarrangan halaum ayat dugaing ha Al-Qur’an karim Allah s.w.t. nag farman:

Ha surah Al Baqarah ayat 143.

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۗ

TILKA UMMATUN QAD KHALAT.

“AMUNA YADTU IN HAMBUUK UMMAT AMUIN NAKA LABAY NA - PAGHUAS SIN MASANYA.”

Halaum kamus bahasa arab “*Lisān al-‘Arab*”, naka sulat (katarrangan) amuin laungnya:

خَلَا فُلَانٌ إِذَا مَاتَ.

KHALAA FULAANUN IDZAA MAATA.

LIMABAY NA SIYA, (hatiniya) APABILA MIYAMATAY NA.

Maksud sin ayat ini masawa tuud, in katan Rasul amuin dimatung ha waypa in Nabi Muhammad s.a.w. in katannya nawafat na.

DALIL HIKALIMA:

Allah s.w.t. nagfarman halaum surah Al A’raaf ayat 26:

فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ

QAALA FIYHAA TAHYAWNA WA FIYHAA TAMUW TUWNA WAMINHAA TUKHRAJUWN.

“DAYNDUUN NAKAMU MABUHI’ IBAN DAYNDUUN NAKAMU MAPATAY IBAN DAYNDUUN DAKAMU HAYAN PAGUWAUN.”

Katarrangan: jari mangagad ha hukum paraturan sin Allah s.w.t. bang biya’di-in nasabbut halaum ayat hataas, in manusia mabuhi’ iban mapatay hababaw Dunia ra ini. In manusia way dapat mabuhi haguwa sin gumi ini ha wayruun hangin dayng ha gumi. Dayng ha palsababan yan in Nabi Isa a.s. pun nawafat na.

DALIL HIKA UNUM:

Allah s.w.t. nag farman halaum surah Maryam ayat 32:

وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا

WAJA’ALANIY MUBAARAKAN AYN A MAKUNTU, WA-AW SHAANIY BISH-SHALAATI WAZZAKAATI MAA DUMTU HAYYAA.

“IBAN IN SIYA (ALLAH s.w.t.) PIYA-AUN AKU (ISA a.s.) HAMBUUK TAU AMUIN TAGA BARKAT HAUNU HADJA AKU MAKA BUTANG IBAN IN SIYA (ALLAH S.W.T.) NAG DAAK KAKU HIPAHINANG IN SAMBAHYANG IBAN HIPA TUNAY IN ZAKAT HAKASALUGAY IN AKU BUHI.”

Katarrangan: in Allah s.w.t. nangdaaki pa Nabi Isa a.s. hakasalugay niya (Nabi Isa a.s.) buhi harus mag patindug sambahyang iban magbayad zakat. Sa’ ha hulingbata ini in siya wayna nag bayad zakat, hatinya in siya nawafat na.

DALIL HIKA PITUH:

Allah s.w.t. nagfarman halaum surah Anbiya ayat 34:

وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِّن قَبْلِكَ الْخُلْدَ أَفَإِن مِّن فَهْمٍ الْخَالِدُونَ

WAMAA JA’ALNAA LIBASHARIM MIN QABLIKAL KHULDA, AFAA-IMMITTA FAHUMUL KHAALIDUWN.

“IN KAMI WAY NAGPA-AUN KABUHI KAKKAL HA HAMBUUK TAU MANUSIA HISIYU HADJA HA WAY PA IN KAMU. HANGKAN HA KARNA YAN UNU BAH A BANG KAMU MAPATAY, IN MGA SILA MAKAKKAL.

Katarrangan” mangagad ha ayat ini, apabila in Nabi Muhammad s.a.w. nawafat na, biya’di-in na ka-agi ha mga tao dugaing, minsan pa in Nabi Isa a.s. ma-aun in kabuhi sampay pa magkalugayan?

DALIL HIKA WALU:

Halaum kitab hadith kanzul ummal Vol. IV Pg. 160, Hadhrat Fatimah r.a. nagpatarrang in Rasulullah s.a.w. nagsabda:

أَنَّ عِيسَىٰ بْنِ مَرْيَمَ عَاشَ عِشْرِينَ وَمِائَةَ سَنَةٍ.

ANNAA ‘IYSABNA MARYAMA ‘AASHA ISHRIYNA WAMIY ATA SANATIN. BUNNALTUUD IN ISA IBNU MARYAM IN UMMUL NYA HANGGATUS KAWHAAN TAHUN.

DALIL HIKA SIYAM:

Rasulullah s.a.w. nagsabda (kakitaan ha tafsir Ibnu Katsir Vol. 11 Pg. 100):

لَوْ كَانَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ حَيِّينَ لَمَا وَسِعَهُمَا إِلَّا اتِّبَاعِي.

LAW KAANA MUWSAA WA ISAA HAYYAYNI LAMMAA WASI’A HUMAA ILLAAT TIBAA-EY.

BANG IN MUSA a.s. IBAN SIN ISA a.s. BUHI, IN SILA HARUS MAGAD KAKU.

Soal: mataud tao amuin nalaung nagtafsir sin surah An-Nisa ayat 159-160. Hapanghati sin sila, in Nabi Isa a.s. way nalansang pa krus, buat malaingkan iyangkat sin Allah s.w.t. pataas langit. Amuin liyansang pa krus yadtu dugaing tau. (giyantian sin Allah s.w.t. dugaing tau piyasalupa ha Nabi Isa a.s.). Ha ayat namayta:

وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِن شُبِّهَ لَهُمْ ۗ (١٥٩) بَل رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ ۗ (١٦٠)

WAMAA QATALUWHU WAMAA SALABUWHU WALAAKIN SUBBIHA LAHUM,..... BARRAFA ‘AHULLAAHU ILAYHI.

PARAHAL IN MGA SILA WAYRUUN NAKABUNUH KANIYA IBAN WAY NAKAPATAY KANIYA HAPAG SALIB, SUMAGAWA IN SIYA PIYASARUPA

KANILA SAPARTI AMUIN MIYAMATAY HATAAS KRUS. GAMMAN IN ALLAH S.W.T. PIYATAAS IN DARAJAT NIYA MADTU KANIYA.

Jawab iban katarrangan: pag-iyannun [وَمَا صَلَّبُوهُ] (WAMAA SALABUWHU) halaum ayat nasabbut, bukun in hatinya in mga tao Yahudi wayruun kiya butang in Nabi Isa a.s. pataas sin krus, buat malaingkan amuin bunnalnya in mga sila way nakasalib kaniya sampay mapatay.

Halaum kamus Al Munjid mabassa sin kita:

صَلَّبَ الْعِظَامَ: اسْتَخْرَجَ وَذَكَّهَا.

SALABAL 'EDHAAMA ISTAKHRAJA WADKAHAA.

“SIYALIBNYA IN MGA BUKUG HATINYA PIYA PAGUWA IN MGA SUM-SUMNYA”. SADANGKAN IN NABI ISA a.s. WAYRUUN PIYAG BALI- BALI IN MGA BUKUGNYA”.

Adapun in maksud sin pag-iyannun [وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ] (SHUBBIHA LAHUM) bukun in hatinya bahwa in Nabi Isa a.s. piyasalupa (giyantian) sin dugaing tau, buat malaingkan in Siya piyasalupa sumaula -ula biya' sapantun miyamatay hataas sin kahuy salib (krus).

Hatungud sin pag-iyannun [رَفَعَ] (RAFA'A) kiya pasawana ha dalil kaduwa.

Mataud tao amuin mag-iyannun, mangagad ha hadits bukhari:

كَيْفَ أَنْتُمْ إِذَا نَزَلَ ابْنُ مَرْيَمَ فِيكُمْ وَإِمَامُكُمْ مِنْكُمْ.

KAYFA ANTUM IDZAA NAZALA IBNU MARYAMA FIYKUM WAIMAA MUKUM MINKUM.

In Nabi Isa a.s. numaug dayng ha langit.

Jawab hikaduwa: himumungan [نَزَلَ] (NAZALA) in hatinya bukun naug dayng halangit.

Aun suntuan nya dugaing mabassa sin kita halaum surah Al-Hadid ayat 27:

وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ ﴿٢٧﴾

WA ANZAL NAAL HADIYDA.

“IN KAMI MAG PANAUG BASI”.

In katan manusia nakahati bang dayndi-in in datungnya sin basi’.

Jawab hika-3: In maksud sin himumungan “*‘Īsā bin Maryam^{as}*”bukun in hatinya in Isa Ibnu Maryam amuin nakauna amuin dumatung (sabab in Isa Ibnu Maryam miyatayna), buatmalaingkan in dumatung yan tau dugaing amuin mga sifat sifatnya separati Nabi Isa a.s., bang biya’di-in in Nabi Yahya a.s. dimatung halaum mga sifat sin Nabi Ilyas a.s. (Matheus Ch. 17 V. 12-13).

Mura-murahan in Allah s.w.t. magdihil taufik iban hidayat pakatan kaum muslimin ha supaya in mga sila makahati iban magyakin hatungud sin kawafat ha Nabi Isa a.s. bang biya’di-in piyasawa sin mga dalil nasabbut ha taas, sabab in kayakinan atawa pamaratsaya ha tungud kawafatnya ha Nabi Isa a.s. tanda’ malaggu daraugan iban kahormatan pa Agama Islam iban pa Rasulullah s.a.w.

PARKALA PAGNABI

Masa’alah hika duwa amuin kagunahan halaum Agama Islam pangadjiun amuna in parkala Wahyu iban awn pa Nabi paghuwas Nabi Muhammad s.a.w.

Kamatauran kaum muslimin in panghati paghuwas Rasulullah s.a.w. wayruun na wahyu.

Mangagad ha panghindu sin Islam in wahyu yan mataud kaginisnya.

Amuin kagunahan daing ha antaranya amuna in:

1. Wahyu shariat iban
2. Wahyu bukun shariat.

Wahyu shariat tantu way’na numaugpa paghuwas Al-Qur’an, ha karna in shariat Al-Qur’an langkap na jukup salta sampurna na sampay pa adlaw kiyamat. Sedangkan in wahyu bukun shariat tantu sadja numaug ha sakiyahabaan sin waktu.

IN HATINIYA SIN NABI

Manga tau amuin namaita in sila mataud nagkatayma wahyu hatungud mga habal ghaib –mangagad ha Agama Islam –in yan amuna in Nabi.

Hababa’ini kiyalamud mga pila Ayat Al-Qur’an iban Hadith amuin mag patarrang ha tungud sin pagdatung sin mga Nabi pagpuwas sin Rasūlullāh^{SAW}

AYAT DALIL PANAGNAAN

Allah s.w.t. nagfarman halaum Surah Al-Hajj Ayat 76:

اللَّهُ يَصْنُفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ ﴿٧٦﴾

ALLAHU YASTOFIY MINAL MALAA-IKATI RUSULAW WAMINANNAAS.

Hatiniya: IN ALLAH MAMI-I DARA-AKUN-NYA DAING HA MALAIKAT IBAN DAING HA MANUSIA.

Pag-iyannun [يَصْنُفِي] YASTHOFIY halaum ayat ini hatinya magpiy'. Mangad paraturan bahasa arab, yasthofi yan fi'il mudhori amuin maksudnya tumudju pa kakahinang amuin sa'bu atawa ampa hinangun. Jadi masawa in Allah s.w.t. sa'bu atawa ampa mami' mga Rasul-Nya mangagad ha ka'ada'an zaman atawa mangagad ha kalagihannya.

AYAT DALIL HIKADUWA:

Allah s.w.t. nagfarman halaum surah Ali Imran ayat 180:

مَا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ ۗ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِي مِنْ رُسُلِهِ مَنْ يَشَاءُ ۗ فَأَمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۗ ﴿١٨٠﴾

MAA KAA NALLAHU LIYAZARAL MU'MINIYNA 'ALAA MAA ANTUM 'ALAYHI HATTAA YAMIYZAL KHABIYSA MINAL THAYYIBI. WAMAA KAA NALLAHU LIYUTH LI'AKUM 'ALAL GHAYBI WALAA KIN NALLAAHA YAJTABIY MIRRUSULIHIY MAYYASHAA'O PA-AAMINUW BILLAAHI WA RUSULIHIY.

Hatinya: IN ALLAH DI' MAGPASAD HA MGA TAU MU'MIN HALAUM KA'ADA'AN AMUIN KAMU YAUN PA DU-UN KANIYA, HARI'PA NYA BUTASUN IN MANGI' DAYNG HA MARAYAW, IN ALLAH DI' MAGPAHATI AMUIN NAKA TATAPUK MAUN KAYMU. BUATMALAYNGKAN IN ALLAH MAMI' DAYNG HA'ANTARA SIN MGA RASULNYA HISIYU HADJA IN KABAYA-AN NYA. HANGKAN SUBAY KAMU MAG PARATSAYA PA ALLAH IBAN PA MGA RASUL NYA.

Katarrangan: pag-iyannun *yadzara* [يَذَرُ], *yamīza* [يَمِيْزُ], *yuṭli'a* [يُطْلِعُ],
 iban *yajtabī* [يَجْتَبِي] in ini amuna *fi'l muḍāri'* amuin pagpakayun ha masa
 zaman ini (bihayaun) iban zaman amuin dumatung. Maksud sin ayat ini
 amuna in, Allah a.w.t. magpara mga dara-akun Niya hagawi amuin butasun
 in marayaw daying ha amuin mangi' iban hamag pahati sin tungud
 pamanga panghati nakatatapuk.

AYAT DALIL HIKA-3

Allah s.w.t. nagfarman halawm Surah Al Nisa ayat 70:

وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ
 وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ ﴿٧٠﴾

**WAMAY YUTHI'ILLAAHA WAR RASUWLA FAULAA IKA MA'AL LAZIYNA
 AN'AMALLAAHU 'ALAYHIM MINAN NABIYYIYNA WASH-SHIDDIY
 QIYNA WASHOHADAAE WASH-SHOLIHJYN.**

Hatiniya: IBAN HISIYU-SIYU AMUIN TA'AT PA ALLAH IBAN PA RASUL
 NIYA, DAYNGHAYAN IN SILAYAN SUD TARBILANG HA TUMPUKAN SIN
 MGA TAU AMUIN SILA KIYATUKBALAN SIN ALLAH S.W.T. NIKMAT,
 BIYA'NA SIN MGA NABI, MGA SIDIQ, MGA SYAHID IBAN MGA SHOLIHJYN.

Matarrang: halaum ayat ini pag-iyannun *ma'a* [مَعَ] hatinya *fi* [في] biya'na
 sin nasabbut halaum Al-Qur'an surah Ali Imran ayat 194:

﴿١٩٤﴾ وَتَوَفَّيْنَا مَعَ الْأَبْرَارِ

WATAWAF FANAA MAA'AL ABRAR

Hatiniya: IBAN WAFATA KAMI HALAUM TUMPUKAN SIN MGA TAU AMUIN
 SHOLEH.

AYAT DALIL HIKA-UPAT:

Allah s.w.t. nagfarman halaum surah Al A'raaf ayat 36;

يَا بَنِي آدَمَ إِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِّنْكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي ۗ فَمَنْ اتَّقَىٰ
وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٠﴾

**YAABANIY AADAMA IMMAA YA'TIYAN NAKUM RUSULUM MINKUM
YAQUSH-SHOWNA 'ALAYKUM AAYAATY FAMANIT TAQAA QA-
ASHLAHA FALAA KHAWFUN 'ALAYHIM WALAA HUM YAHZANUWN.**

Hatiniya: "OH ANAK APU ADAM, BANG DUMATUNG KANIYU IN MGA RASUL DAYNG DA KANIYU AMUIN MAG PATARRANG KANIYU SIN MGA AYAT KU, DAYNG HAYAN HISIYU-SIYU MAG TAQWA IBAN MAG PARAYAW SIN GINHAWA BARAN-NIYA, WAYRU-UN KABUBUGA-AN UNU-UNU IN DUMATUNG KANILA HATUNGUD SIN SUSUNGUN IBAN DI'SILA MAG SUSHA HA TUNGUD SIN NAKALABAY NA."

AYAT DALIL HIKALIMA:

Hakahaba adlaw in kita daran mag bassa surah Al Fatihah (Ayat 6-7):

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦٠﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ﴿٦١﴾

**IHDINASH SHIROOTOL MUSTAQIYM SHIROOTOL LAZIYNA AN'AMTA
'ALAYHIM**

Hatiniya: DAAHA KAMI PADAAN AMUIN MABUNTUL, DAAN SIN MGA TAU AMUIN BAKAS KIYA ANUGHARA'AN MU NIKMAT.

Matarrang: hisiyu baha' in mga tau amuin kiyadihilan nikmat yan? In jawab niya mabassa ta halaum Surah Al Maidah ayat 21:

يَا قَوْمِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنْبِيَاءَ وَجَعَلَكُمْ مُلُوكًا ﴿٦١﴾

**YAA QAWMIDZ KURUW NI'MATALLAAHI 'ALAYKUM IDZJA'ALA
FIYKUM AMBIYAAE WAJA'ALAKUM MULUWKAN.**

Hatiniya: "HAY KAUMKU, TUMTUMA IN NIKMAT SIN ALLAH KAYMU, HA TATKALA IN SIYA NAGPA-AUN MGA NABI DU-UN KANIYU IBAN HINANG KAMU MGA RAJA."

Halaum mga ayat nasabbut Allah s.w.t. na tuud in nanghindue katu' ha supaya in kita daran magdowa'a madtu ka Niya, hasupaya in kita makakawa nikmat. In nikmat yan amuna in pag nabi iban mga sara'.

AYAT DALIL HIKA UNUM:

Allah s.w.t. nagfirman halaum surah Al mu'mininun ayat 52:

﴿يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُّوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا ۗ﴾

YAA AYYUHAR RUSULU KULUW MINAT TOYYIBAATI WA'MALUW SOOLIHAN

Hatiniya: "OH MGA RASUL, KUMAUN DAYNG HA KAKAUN MGA MARAYAW IBAN HINANGA IN AMMAL AMUIN MARAYAW."

Matarrang: Halaum ayat ini pag-iyannun *ar-rusul* [الرُّسُلُ] nag-iyann paghuwas Rasūlullāh^{SAW} dumatung in mga Rasul dugayng amuin kumaun kakaun mga marayaw iban himinang ammal soleh.

AYAT DALIL HIKA PITU

Allah s.w.t. nagfarman halaum surah As-Shaffat ayat 72,73;

﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُنذِرِينَ ۗ﴾ وَوَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُنذِرِينَ ۗ﴾

WALAQAD DHALLA QABLAHUM AKSARUL AW-WALIYNA WALAQAD ARSARNAA FIYHIM MUNZIRIYN.

Hatiniya: "IBAN BUNNAL TU-UD NA LAUNG HAWAY PA IN SILA, DAYNG HAKAMATAURAN MGA TAU AMUIN NAKAUNA. IBAN BUNNAL TU-UD IN KAMI NAGDA-AK HA MGA MAG PAASAMPAY (MGA RASUL) SIN PAPAGHALLIUN HALAWMAN DA SIN MGA SILA."

Katarrangan: Ayat ini nagpasawa, apabila ha dunia nagkajuljana na iban simaplag in kalaungan iban sin kamungkaran, in Allah s.w.t. mawmu magpara mga dara-akun Niya.

AYAT DALIL HIKA WALU

Allah s.w.t. nagfarman halaum surah Bani Israil(Al Isra) ayat 16:

﴿ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا ﴾

WAMAA KUNNA MU'AZ ZIBIYNA HATTAA NAB'ASA RASUWLAN.

Hatiniya: "IBAN IN KAMI DI' MAGPANAUG AZAB HA WAY PA IN KAMI NAGDA-AK HAMBUUK RASUL."

Katarrangan: Ha zaman ini in Allah s.w.t. ubus na nagpanaug wakil sin Rasulullah saw. Masih Mauud iban Imam Mahdi as. ha mangdahi iban manghambuuki ha ummat muslim akhir zaman, nah bang ubus na (kiyapanaugan magpatumtum iban magwarning daing ha Allah) ampa mag panaug azab malaggu, biya'na sin bunu' dunia panagna-an |. Bunu' dunia hika duwa ||. Bunu' ha Vietnam. Unu baha in mga ini bukun baha' tanda' in hatiniya ha zaman ini in Allah s.w.t. nakapag da-ak na Rasul?

AYAT DALIL HIKA SIYAM

Allah s.w.t. nagfarman halaum surah Al Maidah Ayat 4:

﴿ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ وَعَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا ۗ ﴾

AL YAWMA AKMALTU LAKUM DIYNAKUM WA-AT MAMTU 'ALAYKUM NI'MATIY WARADHIYTU LAKUMUL ISLAAMA DIYNAA'

Hatiniya: DAYNG HA ADLAW INI SIYAMPURNA KUNA KANIYU IN AGAMA MU, IBAN NAPAJUKUP KUNA KAYMU IN NIKMAT-KU IBAN KIYARIDHA-AN KU IN ISLAM YANPAG AGAMAHAN MU.

Katarrangan: Mahuli karna in Agama Islam yan langkap iban sampurna, hangkan in mga miyamagad kaniya raisab harus makakawa darajat ruhani paling mata-as, amuna in mga Nabi. Sumagawa Nabi ha babaan sampurna miyamagad ha Nabi Muhammad saw. Ummati-Nabi.

HADITS DALIL PANAGNA-AN

Halaum kitab Hadits Ibnu Majah Vol. 1 kitabul Janaiz Pg.231 mabassa ta:

لَمَّا مَاتَ إِبْرَاهِيمُ ابْنُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَلَّى عَلَيْهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَالَ: إِنَّ لَهُ مُرْضِعًا فِي الْجَنَّةِ وَلَوْ عَاشَ لَكَانَ صَدِيقًا نَبِيًّا.

LAMMA MAATA IBRAAHIYMU IBNU RASUWLILLAHI S.A.W. SOLLAA RASUWLULLAAHI S.A.W WA QAALA INNALAHU MURDHI'AAN FIL JANNATI WA LAW 'AASYA LAKAANA SHIDDIYQAN NABIYNAN.

Hatiniya: HA WAKTU IN IBRAHIM ANAK SIN RASULULLAH S.A.W. NAWAFAT, IN RASULULLAH S.A.W. SIYAMBAHYANG IN LENAHAZIYA. PAGHUWAS IN RASULULLAH S.A.W. NAG SABDA: BUNNAL TU-UD HA SURGA AWUN AMUIN MAG PARURU' KANIYA, IBAN BANG IN UMMUR NIYA PIYA LANJUT IN SIYA MAHINANG NABI AMUIN SUSSI."

Katarrangan: In kawafat ha anak sin Rasulullah s.a.w. yan ha tahun pa hika siyam Hijrah sadangkan in ayat "*Khātam an-Nabiyyīn*" nimaug ha tahun lima hijrah pa.

Bang in "*Khātam an-Nabiyyīn*" yan in hatiniya atawain maksudniya hinapusan nabi atawa panutup nabi, wayru-unna nabi paghuwas Rasulullah s.a.w. tantu in Rasulullah s.a.w. di' makapag sabda"bang in Ibrahim pahabaun in ummulniya, in siya tantu mahinang nabi."

HADITH DALIL HIKA DUWA

Halaum kitab hadits kanzul Haqaiq fi Hadise kaherul – khalaf Pg. 4. Rasulullah s.a.w. nag sabda:

أَبُو بَكْرٍ أَفْضَلُ هَذِهِ الْأُمَّةِ إِلَّا أَنْ يَكُونَ نَبِيًّا.

ABUW BAKRIN AFDHALU HAADZIHIL UMMATI ILLAA ANYAKUWNA NABIYYUN.

Hatiniya: "In Abubakar r.a. tao amuin pinaka marayaw dayng ha ummat ini malaingkan bang aun nabi."

HADITH DALIL HIKA-3

Halaum kitab Hadits *Musnad Ahmad* iban *Mishkāt al-Maṣābīh*, Rasūlullāh^{SAW} nagsabda:

تَكُونُ النَّبُوءَةُ فِيكُمْ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ تَكُونَ، ثُمَّ يَرْفَعُهَا إِذَا شَاءَ أَنْ يَرْفَعَهَا. ثُمَّ تَكُونُ خِلَافَةً عَلَىٰ مِنْهَاجِ النَّبُوءَةِ، فَتَكُونُ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ تَكُونَ، ثُمَّ يَرْفَعُهَا إِذَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ يَرْفَعَهَا. ثُمَّ تَكُونُ مُلْكًا عَاصًّا، فَيَكُونُ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ يَكُونَ، ثُمَّ يَرْفَعُهَا إِذَا شَاءَ أَنْ يَرْفَعَهَا. ثُمَّ تَكُونُ مُلْكًا جَبْرِيَّةً، فَتَكُونُ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ تَكُونَ، ثُمَّ يَرْفَعُهَا إِذَا شَاءَ أَنْ يَرْفَعَهَا، ثُمَّ تَكُونُ خِلَافَةً عَلَىٰ مِنْهَاجِ النَّبُوءَةِ. ثُمَّ سَكَتَ.

**TAKUWNUN NUBUWWATA FIYKUM MAA SYAA ALLAAHU
ANTAKUWNA.... SUMMA TAKUWNU KHILAAFATAN 'ALAA MINHAAJIN
NUBUWATI MAA SYAA ALLAAHU ANTAKUWNASUMMA TAKUWNU
MULKAN 'AADHAN FATAKUWNA MAA SYAA ALLAAHU ANTAKUWNA
.....SUMMA TAKUWNA KHILAAFATAN 'ALAA MINHAAJIN NUBUWWATI
SUMMA SAKATA.**

Hatiniya: “ma’aun in nubuwat sampay waktu amuin kabaya-an sin Allah s.w.t. paghuwas ma-aun in pagkhilafat saparti halaum nubuwat sampay waktu amuin kiyahandak sin Allah s.w.t. paghuwas ma-aun in pamarinta amuin Zolim sampay waktu amuin kabaya-an sin Allah s.w.t., paghuwas ma-aun in pag khilafat halaum nubuwat. Paghuwas in Rasulullah s.a.w. wayna nagkayba.

Katarrangan: mangagad ha hadits nasabut ma’aun mga pila zaman.

Muna-muna niya: amuna in zaman Rasulullah s.a.w.

Hika-duwa: Ha zaman sin mga khalifah sin Rasulullah s.a.w.

Hika-tuh: Ha zaman sin mga Sultan (pamarinta) halaum sin ummat Islam.

Hika-upat: Ha zaman bihaya-un, amuna in zaman kanabihan hi Hadhrat Mirza Ghulam Ahmad a.s. iban mga khalifah pag huwas kawafat kaniya.

SOAL: Manga tau paratsaya sin wayru-un na Nabi pag huwas sin Rasulullah s.a.w. in sila nag pasaplag sin surah Al Azhab ayat 41:

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ ﴿٤١﴾

MAA KAANA MUHAMMADUN ABAA AHADIM MIR RIJAA LIKUM WALAAKIR RASUWLALLAAHI WA KHAATAMAN NABIYYIN.

Hatiniya: MUHAMMAD YAN BUKUN AMA DAYNG HA HAMBU-UK TAU HA ANTARA SIN KAMU, BUWAT MALAYNGKAN IN SIYA YAN RASULULLAH IBAN KHATAMAN NABIYYIN.

JAWAB: In pag-iyangun “khataman Nabiyyin” yan aun tungkaginis maksud:

1. Bang laungniya “khatam” ha hulihan niya piyapag hambu-uk ha himumungan “mata-ud” maksud niya amuin afdol sampurna, amuin paling marayaw ha antara sin mga Nabi.
2. “Sing-sing” bang biya’ di-in in sing-sing yan pakayun hipangari-ngari, bihadtura isab in Nabi Muhammad s.a.w. biya’ sapantun pangari-ngari sin katan nabi.
3. “stamp” atawa “tumbuk”.

Kalimat [مَا يُخْتَمُ بِهِ] “MAA YAKH-TAMUW BIHIY” hatiniya amuin stamp sin Nabi Muhammad s.a.w. amuna in stamp pa katan nabi. Dayng ha stamp atawa Shohih sin dayng ha Nabi Muhammad s.a.w. kiya ingatan sin kita in kasabunnalan sin katan nabi.

Ha tungud maksud sin “khatam” ini, pasawahun ta magbalik dayng ha kiyawa mga pila hadith.

1. Rasulullah s.a.w. nagsabda halaum kitab hadits Musnad Ahmad iban kanzul ummal Vol. 11 Pg. 112:

1. إِنِّي عِنْدَ اللَّهِ لَخَاتَمُ النَّبِيِّينَ وَإِنَّ آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَمُنْجِدٌ فِي طِينَتِهِ.

INNIY MAKUTUWBUN ‘INDALLAAHI KHAATAMUN NABIYYINA WA INNA AADAMA LAMUN JADILU BAYNAL MAA-E WATTIYNI.

Hatiniya: BUNNAL TU-UD IN AKU KIYALUKIS HA LIYKUSAN SIN ALLAH S.W.T. SABAGAY KHATAMAN NABIYYIN IBAN BUNNAL TU-UD IN ADAM NAGLAMUD HA ANTARA SIN TUBIG IBA LUPA’.

2. Rasūlullāh^{SAW} nagsabda pa Ḥaḍrat ‘Abbās^{ra} halawm kitab hadis *Tārīkhu Madīnati Dimasyq*: (iban kitab Hadits kanzul Ummal Vol. IV Pg.128)

2. اِطْمَئِنِّ يَا عَمُّ! فَإِنَّكَ خَاتَمُ الْمُهَاجِرِينَ فِي الْهَجْرَةِ كَمَا أَنَا خَاتَمُ النَّبِيِّينَ فِي النَّبُوَّةِ.

ITMA-INNA YAA ‘UMAR FA-INNAKA KHAATAMUL MUHAA JIRIYNA FIYL HIJRATI KAMAA ANAA KHAATAMAN NABIYYINA FIYN NUBUWWATI.

Hatiniya: PATUTUGA (PASANYANGA IN PANGATAYAN MU) OH UMAR, MAYTA’ SABAB IN BUNNAL NIYA IN IKAW AMUNA IN KHATAMUL MUHAJIRIN HALAUM HIJRAH BANG BIYA’DI-IN IN AKU AMUNA IN KHATAMUN NABIYYIN HALAUM NUBUWWAT.

3. Rasūlullāh^{SAW} nagsabda halawm kitab *Tārīkhu Baghdād (12/79)*: (iban halaum kitab Tafsir Safi):

4. أَنَا خَاتَمُ الْأَنْبِيَاءِ وَأَنْتَ يَا عَلِيُّ خَاتَمُ الْأَوْلِيَاءِ.

ANAA KHAATAMUL ANBIYAAE WA ANTA YAA ALIYYU KHAATAMUL AWLIYAAE.

Hatiniya: IN AKU AMUNAIN KHAATAMUL AMBIYA IBAN IN IKAW HAY ALI AMUNA IN KHAATAMUL AWLIYA’.

Katarrangan: halaum sin 3 hadith nasabbut landu’ masawa, in pag- iyanun (khatam) bukun in hatiniya “panutup”. (sapantun niya: bang in Ali hatiniya “panutupwali” tantu tu-ud paghuwas niya sin Ali r.a. wayru-un na ma-aun pa wali. Parahal matampal mata-ud pa wali in dimatung).

Soal: mata-ud tao amuin paratsaya wayru-un na nabi paghuwas Rasulullah s.a.w. yan ha karna kimakaput ha hadits bukhari “LAA NABIYYABA’DIY” (wayru-un na nabi paghuwas Ku)

لَا نَبِيَّ بَعْدِي.

Jawab: Hadhrat Mahyuddin Ibnu Arabi halaum kitab niya “Futuhat Makkiyyah” Vol. 111 Pg. 73 nagsulat:

وَهَذَا مَعْنَى قَوْلِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، “إِنَّ الرِّسَالَةَ وَالنُّبُوَّةَ قَدْ انْقَطَعَتْ، فَلَا رَسُولَ بَعْدِي وَلَا نَبِيَّ.” أَي، “لَا نَبِيَّ بَعْدِي يَكُونُ عَلَى شَرَعٍ يُخَالِفُ شَرْعِي، بَلْ إِذَا كَانَ يَكُونُ تَحْتَ حُكْمِ شَرِيعَتِي، وَلَا رَسُولَ أَي لَا رَسُولَ بَعْدِي إِلَى أَحَدٍ مِّنْ خَلْقِ اللَّهِ بِشَرَعٍ يَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ.”

وَهَذَا مَعْنَى قَوْلِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، “إِنَّ الرِّسَالَةَ وَالنُّبُوَّةَ قَدْ انْقَطَعَتْ، فَلَا رَسُولَ بَعْدِي وَلَا نَبِيَّ.” أَي، “لَا نَبِيَّ بَعْدِي يَكُونُ عَلَى شَرَعٍ يُخَالِفُ شَرْعِي، بَلْ إِذَا كَانَ يَكُونُ تَحْتَ حُكْمِ شَرِيعَتِي، وَلَا رَسُولَ أَي لَا رَسُولَ بَعْدِي إِلَى أَحَدٍ مِّنْ خَلْقِ اللَّهِ بِشَرَعٍ يَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ.”

Hatiniya: INI NA IN PAGBAHASAHUN DAYNGHA SABDA RASULULLAH S.A.W. “IN BUNNAL NIYA IN RISALA IBAN SIN NUBUWAT NABUTAS NA HANGKAN WAYNA RASUL IBAN NABI AMUIN DUMATUNG PAGHUWAS KU AMUIN MAGSULANG HA SHARIATKU. APABILA SIYA DUMATUNG, IN SIYA HABABAAN SIN SHARIATKU.”

JAWAB: Rasūlullāh^{SAW} nagsabda:

إِذَا هَلَكَ كِسْرَى فَلَا كِسْرَى بَعْدَهُ وَإِذَا هَلَكَ قَيْصَرٌ فَلَا قَيْصَرَ بَعْدَهُ.

IZAA HALAKA KISRAA FALAA KISRAA BA'DAHU WA IDZAA HALAKA QAYSORU FALA QAYSORA BA'DAHU

Hatiniya: APABILA MABINSANA IN KISRA (SULTAN SIN FARSI) DAYNG HAYAN WAYRU-UN NA KISRA PAGHUWAS NIYA. IBAN APABILA MABINSANA IN KAYSAR (SULTAN SIN BANGSA ROMA), DAYNG HAYAN WAYRU-UN NA KAYSAR PAGHUWAS NIYA.

In maksud sin hadits ini wayruun na Kisra iban Kaysar separati sin Kisra iban Kaysar ha zaman Rasulullah s.a.w.

Biya'da isab hayan in kita magbissara: In mga nabi dumatung da isab sagawa bukun biya' separati Nabi Mohammad s.a.w. amuin magda Agama atawa Shariat ba'gu.

In kami mag paratsaya pa Nabi Muhammad s.a.w. amuna in khataman Nabiyyin halaum panghati in Siya amuna in Nabi amuin paling mulliya (afdhal).

Nag-agad iban halaum hadits haunu in Rasulullah s.a.w. nag sabda: IN AKU NABI AMUIN KAHINAPUSAN. Daing ha ini in Rasulullah s.a.w nagsabda ra-isab: In MASJID KU AMUNA-IN MASJID AMUIN KAHINAPUSAN.

Dayn die in Masjid sin Rasulullah s.a.w. amuna-in Masjid amuin paling mulliya iban paling marayaw daing ha antara sin mga Masjid amuin ha tibayhuan sin gumi ini. Bang biya'di-in paghuwas sin Masjid sin Rasulullah s.a.w. ha Madinah manjari aun mga Masjid dugayng ha dunya ini, separati ra-isab paghuwas sin pagnabi sin Rasulullah s.a.w. in mga Nabi dugayng manjari dumatung amuin parsugpatan niya hat sadja siya nabi miyamagad iban hababaan salta magbaamulahi sin Agama Islam, bukun Nabi amuin magda shariat atawa panghindu' ba'guh.

Hadits nasabbut makawa halaum kitab Muslim, amuin lapal niya:

فَأَيُّ آخِرِ الْأَنْبِيَاءِ وَإِنَّ مَسْجِدِي آخِرُ الْمَسَاجِدِ

FA INNIY AAKHIRUL ANBIYAAE WA INNA MASJIDIY AAKHIRUL MASAAJIDI

Hatiniya: IN AKU AMUNAIN NABI AMUIN KAHINAPUSAN IBAN IN MASJID KU AMUNAIN MASJID KAHINAPUSAN.

Masawa, mangagad ha mga Ayat Al-Qu'an iban mga Hadits Rasulullah s.a.w. nasabbut ha ta-as, bahwa in lawang wahyu iban sin pagnabi wayru-un natambul.

Kamattanan niya: In Allah s.w.t waypagbugtu magpanaug mga wahyu Niya iban daran mangda-aki ha mga Nabi Niya.

KASABUNNALAN SIN ḤADRAT MASĪḤ MAU'ŪD & IMĀM MAHDĪ^{AS}

Magkugkuyag in mga tau magparatsaya ha katan naraak sin Allah biya' sin kiyapandu sin Alquran ha Surah Al-Baqarah ayat 286:

آَمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ ۗ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ
وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ ۗ ﴿٢٨٦﴾

Hatiniya: “in katan niya magparatsaya pa Allah, pa mga malaikat Niya, mga kitab-Niya, iban mga Rasul-Nya. In mga sila ini mamung, ‘di’ namu papagbidda-biddaun daing ha hangsulag hisiyu sadja daing ha mga Rasul-Niya.”

Ha zaman ini, in Allah nagpanaug hambuuk daakan iban Rasul ha magpasambu sin Ruhani sin Ummat Manusia ha katan dunya, amuna hi Ḥadrat Mīrzā Ghulām Aḥmad^{as} in siya MasīḤ Mau'ūd iban Imām Mahdī. Mataud manusia in ubus na nagparatsaya kaniya, sagawa kamatauran ummat manusia ha masa ini masi wala nagbar-iman pa kasabunnalan niya bilang MasīḤ Mau'ūd Iban Imām Mahdī). MaraI in mga sila masi nagduduwa-ruwa pa sin pasalan kasabunnalan niya. Daing ha sabab ini, in aku magkainagun magdihil katarrangan iban mga bukti tungud kasabunnalan niya . mura-murahan in katan tau iban labi-luba na in kaum Muslimin makataima taufik daing ha Allah ha magparatsaya kaniya. Āmīn!

Ayat Panagnaan

In Allah nagfarman halawm Surah Yunus ayat 17:

قَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِنْ قَبْلِهِ ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٧﴾

Ma'na-niya: “Sabunnalniya in aku duun halawman niyu (kiyasakupan niyu bang hisiyu tuud in Rasulullah saw.) ha wala pa in ini (pagda'wa sin Rasulullah saw. Bilang Nabi sin Allah). Unu kah di' niyu yadtu pikilun?”

Mangagad ha ayat ini in tau magda'wa sin baran niya nabi iban rasul in subay niya tau sutsi iban wayruun minsan hangkatiyu atawa sibi-sibi aib iban maliling. Biyadtu ra isab in kabuhianan sin Ḥadrat Mīrzā Ghulām

Aḥmad^{as} kiyasakupan marayaw daing naman ha bagay sampay pa satru amuin kimukuntara kaniya, sin in siya ini manusia sutsi iban wala nakahihinang sin mga pakaradjaan makahina', mag-agad tuud siya kabuhianan iban sunnah sin Rasūlullāh^{SAW}.

Ayat Hikaruwa

Allah nagfarman halawm Surah Al-Ḥāqqah ayat 45-47:

وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ الْأَقَاوِيلِ ﴿٤٥﴾ لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ﴿٤٦﴾ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ ﴿٤٧﴾

hatihannya: “Bang sadja in siya magpa’awn-awn bissara atas ha ngan sin kami , tantu kaputun namu in lima tuu’ niya ubus tantu tuud uturun Namu in ugat jantung niya.”

Katarrangan: mangagad ha ayat ini, bang awn hambuuk manusia mangaku bat nakataima wahyu daing ha Allah, parahal in siya nagdusta , Allah na tuud in manghansul iban maminsana’ kaniya (in ummul niya di’ humaba’). In tao amuin nagda’wa nakataima wahyu iban ilham ubus nagda’wa sin baran niya in siya Nabi iban Rasul , in siya subay mabuhi sakulang-kulang niya 23 tahun daing ha katagna sin nakataima siya wahyu atawa pagda’wa niya. Ḥaḍrat Mīrzā Ghulām Aḥmad^{as} in kabuhi niya labih na daing ha 23 tahun . jari in ini mahinang bukti kasabunnalan sin pagda’wa niya.

Ayat Hika-3

Halawm Surah Al-‘Ankabūt ayat 16, Allah nagfarman

فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَصْحَابَ السَّفِينَةِ وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾

Ma’na niya: “siyalamat namu hi Nūḥ^{as} iban pa kasuku miyagad ha adjung ini iban kahalan ini hinang Namu pangadjian/pamintangan pa katan ummat manusia.”

Katarrangan: ha masa kabuhi niya, Ḥaḍrat Mīrzā Ghulām Aḥmad^{as}, awn dimatung pa hula India musibah panyakit taun (amuin makamatai missal niya virus). Di’ na maitung in taud sin manuisa miyatay akibat sin panyakit nasabbut. In siya (Masīḥ Mau’ūd^{as}) nakataima wahyu daing ha Allah:

إِنِّي أَحَافِظُ كُلَّ مَنْ فِي الدَّارِ.

Hatihan niya: “salamatun Ku in katan tau amuin yaun duon halawm sin bay mu.”

Nagsabunnal (in ilham ini), biya’ sin kiyajanji sin Allah, in katan sin tau similung duon halawm sin bay niya iban in katan sin tau nagparatsaya kaniya ha tulus ikhlas wala nalapay sin sakit nasabbut. Amuna ini hambuuk daing ha mga bukti kasabunnalan sin pagda’wa niya.

Ayat Hika-upat

Allah nagfarman halawm Surah Al-Mujādalah ayat 22:

كَتَبَ اللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي ۗ

ma’na niya: “tiyumbukan na sin Allah (Taqdir), Aku iban mga Rasul Ku in dumaug.”

Katarrangan: Ḥaḍrat Masīḥ Mau’ūd^{as} nakataima wahyu:

میں تیری تبلیغ کو زمین کے کناروں تک پہنچائوں گا۔

‘Me teri tabligh ko zamin ke kinarung tak pahuncaungga.’

Hatihan niya: “ ipasampay Ku in tablig mu pa lisuk-lisuk sin dunya

Kasabunnalan sin wahyu ini ha biyaun nagbukti tuud matampal iban makainu-inu sa bang taliun. In katan manusia makaingat in mga murid niya ini simaplag na pa katan duhul sin dunya. In mga maksud niya ini ubus na simaplag pa 209 hula na in kiyabutangan.

Ayat Hikalima

Allah nagfarman halawm Surah Al-Jinn ayat 27-28:

عَالِمِ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا ۖ (۱) إِلَّا مَنِ ارْتَضَىٰ مِنْ رَسُولٍ ۖ (۲)

Ma'na niya: “in Tuhan sangat makaingat sin parkala Ghaib iban di' niya ini ipasampay minsan pa hisiyu sadja ha tungud sin parkala ghaib ini malaingkan pa Rasul napi' iban kiyaridha'an niya..”

Katarrangan niya: in Ḥaḍrat Masīḥ Mau'ūd^{as} nakataima wahyu:

دنیا میں ایک نذیر آیا پر دنیا نے اسے قبول نہ کیا لیکن خدا اسے قبول کرے گا اور بڑے زور اور حملوں سے اس کی سچائی ظاہر کر دے گا۔

Ma'na niya: “in tau magdihil habal dimatung mari pa gumi. In gumi wala nanaima kaniya, sumagawa in Tuhan nanaima' kaniya iban ipapakita in kasabunnalan Niya amuin sakusug-kusug niya..”¹

In Wahyu ini namaita sin in jamaat niya ini akhir niya in dumaug atawa tatabangan daing ha Allah iban pa satru niya mabinsana' labay daing ha mga duwa'a pa Allah amuin sangat makawasa.

In mga atuh nag-ingkal kaniya iban mga atuh niya amuin salaggu laggu hambuuk daing ha mga antara nila hi Alexander Dowie, nakura sin kaum kristian ha hula amerika miyatay halawm kaadaan kahinaan ha tahun 1907. Ubus awn na isab hi Abdullah Atham, nakura sin kristian ha hula india patay halawm hina' iban ka'aiban ha tahun 1896. Hi Lekhram isab nakura sin kaum Hindu nabunu' ha tahun 1897 halawm kahinaan iban kajuljanaan

In mga 3 kaginis kahalan ini amuna suntuan sadja sibi-sibi. Mataud pa mga nasulat mga kuntara niya amuin limabay kajuljanaan iban kabinsanaan. In kabinsanaan nila ini katan mangagad ha mga habal ghaib kaniya amuin datung iban nataima niya daing ha Allah

.Ayat Hikaunum

Halawm Surah Al-Jum'ah ayat 4, farman sin Allah:

وَآخِرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٤﴾

¹ Ḥaḍrat Mīrẓā Ghulām Aḥmad^{as}, *Anjām-e-Āthām halawm Rūḥānī Khazā'in v. 11* (Surrey: Islam International Publications Limited, 2009), h. 62.

Ma'na niya: “ iban daisab pa kaum dugaing daing kanila amuin wala pa nakapagkita iban sin sila. In Siya sangat makawasa iban sangat makaingat.”

Tafsir ayat ini kalagan halawm kitab *Ṣaḥīḥ al-Bukhari*:

كُنَّا جُلُوسًا عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَأُنزِلَتْ عَلَيْهِ سُورَةُ الْجُمُعَةِ
وَأَخْرَيْنَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ، قَالَ: قُلْتُ: مَنْ هُمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ فَلَمْ
يُرَاجِعْهُ حَتَّى سَأَلَ ثَلَاثًا، وَفِينَا سَلْمَانُ الْفَارِسِيُّ، وَضَعَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدَهُ عَلَى سَلْمَانَ، ثُمَّ قَالَ: لَوْ كَانَ الْإِيمَانُ عِنْدَ الثَّرِيَّا لَنَالَهُ
رَجَالٌ أَوْ رَجُلٌ مِّنْ هَؤُلَاءِ.

Ma'na niya: “Ḥaḍrat Abū Hurairah^{ra} nagpatarrang: in Kami sa’bu naglilingkud lingkud masuk iban sin Nabi Suci^{SAW} ha tatkala nimaug in Surah Al-Jum’ah kaniya. Nangasubu in sahabat: hisiyu in miyaksud halawm sin ayat ini? In siya (Rasulullah saw.) wala nagjawab sahingga in sahabat ini nangasubu sampay naka 3 biyalikan in pangasubu . daing ha antara kamu awn hambuuk sahabat in ngan niya Salmān al-Fārisī^{ra}. Ubus in Rasūlullāh^{SAW} biyutang niya in lima niya pa abaga hi Salmān^{ra} ampa nagsabda: bang in iman timalbang pa bituun Tsurayyā, pila daing ha mga tau atawa hambuuk tao daing ha antara sin tao ini (in puunan niya daing ha Persia) amuna in magkawa magbalik kaniya.”²

Mangagad ha ayat nasabbut ha taas ha *Ṣaḥīḥ al-Bukhari*, Ḥaḍrat Mīrzā Ghulām Aḥmad^{as} amuna in tau niya karna in mga usulan niya daing ha ka-apu-apuan niya in asal niya daing ha Persia iban naghula na duun ha Qadian, India. Siya ra isab in nagda’wa sin ginhawa baran niya sin in siya amuna Masīḥ Mau’ūd iban Imām Mahdī amuin magkawa magbalik sin iman (haunu nalawa na in Iman daindie ha gumi) kawaun daing ha bituun Tsurayya.

Ayat Hikapituh

Allah nagfarman halawm Surah Aṣ-Ṣāff ayat 7:

² Ṣaḥīḥ al-Bukhārī, Kitāb Tafsīr al-Qur’ān, Bāb Tafsīru Sūrat al-Jum’ah, no. 4897.

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا
 لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ ﴿١٠٠﴾

Ma'na niya: “Iban tumtuma ha kutika in ‘Īsā bin Maryam^{as} nagkabtangan: Oh mga Banī Isrā’īl! Sabunnal niya in aku diyaak sin Allah maun kaniyu magsabunnal sin kita piyaturun ha nakauna daing kaku, amuna in taurat, iban magdihil habal ghaib marayaw pasalan sin hambuuk Rasul amuin dumatung pagpuwas ku in ngan niya hi Ahmad.”

Katarrangan: halawm ayat ini, in ngan *Aḥmad* ini asal in puunan niya iban miyaksud pa Rasūlullāh^{SAW}. Sagawa in ngan ini manjari ra isab pa Ḥaḍrat Mīrzā Ghulām Aḥmad^{as} ha rahan *majāzī* atau *zillī*, hatihan niya bayangan, atawa samin karna ha hakikat niya hambuok bayangan sin Nabi Sutsi Muḥammad^{SAW}. In siya nagsabda:

وَفَوْضَنِي رَبِّي إِلَىٰ فَيْضٍ فَأَصْبَحْتُ مِنْ فَيْضَانِ أَحْمَدَ أَحْمَدًا
 نُورَهُ

Mana' niya: “Tuhanku in nagpasud sin ginhawa ku palawm sin sahaya niya. Daing ha sabab yan, in aku nahinang Aḥmad^{as} barkat daing ha sahaya purna sin Aḥmad^{SAW}.”³

Ayat Hikawalu

Allah nagfarman halawm Surah Āli ‘Imrān ayat 62:

فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ
 وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى
 الْكَاذِبِينَ ﴿١٠٠﴾

Ma'na niya: “ hisiyu siyu in дума magbanta umatubang kaimu pasalan sin dimatung kaimu in ilmu ilahi, pamungan kaniya, ‘Mari, Kita tawagun ku in mga ka-anakan sin kami iban mga anak sin kamu iban mga kaasawahan sin

³ Ḥaḍrat Mīrzā Ghulām Aḥmad^{as}, *Karāmāt aṣ-Ṣādiqīn dalam Rūḥānī Khazā'in* v. 7 (Surrey: Islam International Publications Limited, 2009), h. 91.

kami iban kababaihan sin kamu iban mga tao namu' iban mga tau niyu, ubus mari kita niyu mag *mubāhalah* pa Allah in Kita mangayu sin la'nat sin Allah numaug pa mga tao pandusta.”

Katarrangan: awn palsugpatan iban sin ayat ini, in Ḥaḍrat Masīḥ Mau'ūd^{as} halawm kitab niya, *Anjām-e-Āthām*, tahun 1896 simulat, “in mga tau amuin di' maba humati sin pagda'wa ku minsan pa in kiya'awnan niya piyatarrang pa puunan mga dalil-dalil daing ha Alquran Karim iban hadis iban di' humundung ha pa ngafir-kafir iban mangdustae kaku, tawagun ku sila katan manginduwa'a pa Tuhan , Duwa'a *mubāhalah* (maglumbaan manginduwa'a). sagawa, wayruun daing kanila in maba' manaima sin jajawaban ku ini.”⁴

Hadits Panagnaan

Rasūlullāh^{SAW} nagsabda halawm *Sunan ad-Dāruqṭnī*:

إِنَّ لَمَهْدِيْنَا آيَتَيْنِ لَمْ تَكُونَا مُنْذُ خَلَقَ اللهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ، يَنْخَسِفُ الْقَمَرُ لِأَوَّلِ لَيْلَةٍ مِّنْ رَّمْضَانَ وَتَنْكَسِفُ الشَّمْسُ فِي النِّصْفِ مِنْهُ، وَلَمْ تَكُونَا مُنْذُ خَلَقَ اللهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ.

Ma'na niya: “Sabunnal niya in Mahdi kita awn duwa tanda amuin wala pa jimajatu daing ha tagna kapapanjari sin Allah sin langit iban gumi: maglahu bulan jumatu ha dum panagnaan sin bulan Ramaḍān iban maglahu matasuga majatu ha tungaan niya. duwa tanda ini wala pa jimajatu salugay sin Allah nagpapanjari sin langit iban sin gumi.”⁵

Katarrangan: Ha tahun 1890, Ḥaḍrat Masīḥ Mau'ūd^{as} naggulal sin ginhawa niya sin in siya Imām Mahdī iban ha tahun 1894 in Allah nagpakita sin paglahu ha bulan iban paglahu sin mata suga halawm sin bulan Ramaḍān namaitae sin kasabunnalan pagda'wa niya.

Hadits Hikaduwa

⁴ Ḥaḍrat Mīrzā Ghulām Aḥmad^{as}, *Anjām-e-Āthām halawm Rūḥānī Khazā'in v. 11* (Surrey: Islam International Publications Limited, 2009), hh. 65-67.

⁵ *Sunan ad-Dāruqṭnī*, Kitāb al-‘Īdain, Bāb Şifātu Şalāt al-Khusūf Wa al-Kusūf Wa Hai'atihimā, no. 1771.

Rasūlullāh^{SAW} nagsabda halawm kitab hadis *Sunan Abī Dāwūd* dan *Mishkāt al-Maṣābīḥ*:

إِنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ لِهَذِهِ الْأُمَّةِ عَلَى رَأْسِ كُلِّ مِائَةِ سَنَةٍ مَنْ يُجَدِّدُ لَهَا دِينَهَا.

Ma'na niya: “Sabunnal niya in Allah magpanaug ha Ummat ini ha tiyap panagnaan hanggatus tahun hambuok mujaddid magparayaw ha agama.”⁶

Katarrangan: Ḥaḍrat Masīḥ Mau'ūd^{as} nagda'wa sin ginhawa niya sin in siya mujaddid ha hinapusan na sin abad 13 H. ha waktu yaun sampay pa biyaun, wayruun minsan hambuok manusia in nagda'wa sin baran nila Mujaddid malaingkan siya ra.

Hadits Hika-3

Rasūlullāh^{SAW} nagsabda halawm kitab hadits *Musnad Ahmad*:

يُوشِكُ مَنْ عَاشَ مِنْكُمْ أَنْ يَلْقَى عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ إِمَامًا مَهْدِيًّا وَحَكَمًا عَدْلًا.

Ma'na niya: “ masuuk na in waktu niya in tau buhi daing ha antara mu in makapagkitae iban sin 'Īsā bin Maryam^{as} amuin mahinang Imām Mahdī iban Hakim Adil.”⁷

Rasūlullāh^{SAW} nagsabda na isab halawm kitab hadis *Sunan Ibni Mājah*:

وَلَا الْمَهْدِيُّ إِلَّا عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ.

Ma'na niya: “ wayruun in Mahdi malainkan amuna in 'Īsā.”⁸

Katarrangan: Hadis ini nagpatarrang sin Mahdī iban 'Īsā amuin jiyajanjian in pagnaug niya ini bukun tumindug ha duwa tau, malaingkan hambuok tau ra ha duwa ngan dihil kaniya.

Ḥaḍrat Mīrzā Ghulām Aḥmad^{as} amuna in tau nagda'wa sin baran niya sin in siya 'Īsā iban Mahdī ra isab.

⁶ Sunan Abī Dāwūd, Kitāb al-Malāḥim, Bāb Mā Yudzkaru Fī Qarn al-Mi'ah, no. 4291.

⁷ Musnad Aḥmad bin Ḥanbal, Musnad Abī Hurairah^{ra}, no. 9068.

⁸ Sunan Ibni Mājah, Kitāb al-Fitan, Bāb Syiddat az-Zamān, no. 4039.

Jari mangagad ha sabda Rasūlullāh^{SAW}, lupa dagbus sin Nabi ‘Īsā^{as} amuna in nasabbut sumunud ini:

فَأَمَّا عِيسَى فَأَحْمَرُ جَعْدٌ عَرِيضُ الصَّدْرِ.

Ma’na niya: “in ‘Īsā^{as} walna niya pula, (kulut in buhuk, iban in daghal niya masangba /malaggo.)”⁹

Nah In dagbus isab sin Al- Masīḥ amuin jiyajanjian in pagnaug niya, amuin Imām Mahdī^{as}: (hadith)

فَإِذَا رَجُلٌ آدَمٌ كَأَحْسَنِ مَا يُرَى مِنْ أَدَمِ الرَّجَالِ تَضْرِبُ لِمَتِّهِ بَيْنَ مَنْكَبَيْهِ رَجُلُ الشَّعْرِ.

: “kita’ ku ha tagainup ku in tao (Al-Masih Akhir Zaman) in pagpais niya kawsun (brown) iban siya na in paling malingkat in pagpais sin walna kawsun (brown) niya, in buhuk niya mahaba’ daing ha antara sin duwa abaga niya, iban tulin (atawa buntul tilusay) in buhuk niya.”¹⁰

Katarrangan:

Amuin parsilangan tanda sin bidda’ iban dugaing in Al-Masih Nazarith iban Al-Masih sin Nabi Muhammad saw. Amuin Akhir zaman, ha hambuok hadith da tuud kiyawa’ iban daing ha bukhari salta matarrang bidda minsan in dagbus nila karuwa.

Hadits Hika-upat

Rasūlullāh^{SAW} nagsabda halawm kitab *Kanz al-‘Ummāl*:

مَنْ مَاتَ بِغَيْرِ إِمَامٍ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً.

MAN MAATA BIGHAIRI IMAAMIM MAATA MIYTATAN JAAHILIYYAH

⁹ Ṣaḥīḥ al-Bukhārī, Kitāb Aḥādīts al-Anbiyā’, Bāb Fadzkur Fī al-Kitāb Maryama Idz Intabadzat Min Ahlihā Makānan Syarqiyyā, no. 3438.

¹⁰ Ṣaḥīḥ al-Bukhārī, Kitāb Aḥādīts al-Anbiyā’, Bāb Fadzkur Fī al-Kitāb Maryama Idz Intabadzat Min Ahlihā Makānan Syarqiyyā, no. 3440.

Ma'na niya: “in tau miyatay ha wala nakakilal imam niya, in siya bang mapatay patay halawm jahiliah.”¹¹

Katarrangan: in Imam zaman ha zaman biyaun amuna in Ḥaḍrat Mīrzā Ghulām Aḥmad^{as}. In mga tau di' magmatuyu' umingat kaniya, in maut nila biya' sapatati kiyalukis halawm Hadith nasabbut.

Hadits Hikalima

Rasūlullāh^{SAW} nagsabda halawm kitab *Sunan Ibni Mājah*:

فَإِذَا رَأَيْتُمُوهُ فَبَايِعُوهُ وَلَوْ حَبْوًا عَلَى التَّلَجِّ فَإِنَّهُ خَلِيفَةُ اللَّهِ الْمَهْدِيِّ.

Ma'na niya: “Apabila niyu Kakitaan siya (Mahdi) pagbai'at kamu kaniya minsan pa in kiya'awnan niya subay mangura-kura pa bud ice karna in siya Khalifah Allāh iban Al-Mahdī!”¹²

Katarrangan: Hadis ini nagpatarrang sin magbaiat pa Imām Mahdī^{as} kiyawajib pa katan kaum muslimin minsan pa in kiya'awnan sila makalabay ginis na kasigpitan iban kasusahan..

In mga tao di' sumud palawm bai'at niya, in mga sila ini bukun Muslim sabunnal, sadangkan mangagad ha hadith dugaing in mga sila ini amuna in muslim ha simud sadja.

Mura-murahan in Allah magdihil taufik iban hidayah pa katan kaum muslimin ha makaingat iban makataima sin imam zaman niya, amuna in Imām Mahdī^{as} iban Masīḥ Mau'ūd^{as}, Ḥaḍrat Mīrzā Ghulām Aḥmad^{as}.

Mura-murahan in Allah mangukab sin pangatayan sin sila magbassa sin kitab sibi-sibi ini hasupaya sila makasud pa barisan sin sapan ruhani Imām Mahdī^{as} amuin pakukus sanjata iban sinapang niya tuput Alquran iban Hadith.

¹¹ Kanz al-‘Ummāl Fī Sunan al-Aqwāl Wa al-Af’āl, Ḥarf al-Hamzah, Kitāb al-Īmān Wa al-Islām Min Qism al-Af’āl, Al-Faṣl Al-Khāmis Min Aḥkām al-Bai’ah, Fī Aḥkām al-Bai’ah Min al-Ikmāl, no. 464.

¹² Sunan Ibni Mājah, Kitāb al-Fitan, Bāb Khurūj al-Mahdī, 4084.

Ubus na nahinang maksud iban kahandak sin Allah in daraugan sin Islam atas pa katan agama jumatu labay daing ha Imām Mahdī^{as} salta iban mga miyamagad kaniya.

Daing ha sabab ini, in tiyap manusia Islam amuin bunnal-bunnal malasa pa Allah iban Rasul-Nya^{SAW} kawajiban tuud pakusugun in barisan ini ha bat supaya in agama Islam dihilan daraugan amuin ha masamut pa katan katilingkal alam ini. Āmīn Yā Rabbal ‘Ālamīn!

Chapter 1

- [1] Surah Luqmān ayat 14
- [2] Ḥaḍrat Mīrzā Ghulām Aḥmad^{as}, *Ḥamāmat al-Busyrā Ilā Ahli Makkata Wa Ṣulahā'i Umm al-Qurā dalam Rūḥānī Khazā'in v. 7* (Surrey: Islam International Publications Limited, 2009), h. 270.
- [3] Abū Ja'far Muḥammad bin Jarīr Aṭ-Ṭabarī, *Jāmi' al-Bayān 'An Ta'wīli Āy al-Qur'ān v. 6* (Kairo: Hijr, 2001 M/1421 H), h. 450.
- [4] Surah Al-Mā'idah ayat 76
- [5] Kanz al-'Ummāl Fī Sunan al-Aqwāl Wa al-Af'āl, Ḥarf al-Ḥamzah, Fī al-Akhlāq Min Qism al-Af'āl, Al-Bāb Al-Awwal Fī Al-Akhlāq Wa Al-Af'āl Al-Maḥmūdah, Al-Faṣl Al-Awwal, Fī at-Tawāḍu', no. 5820.
- [6] Abū al-Faḍl Muḥammad bin Mukarram bin Manzūr al-Miṣrī, *Lisān al-'Arab v. 14* (Beirut: Dār Ṣādir, 1300 H), h. 242.
- [7] Kanz al-'Ummāl Fī Sunan al-Aqwāl Wa al-Af'āl, Ḥarf al-Fā', Kitāb al-Faḍā'il Min Qism al-Af'āl, Al-Bāb Ats-Tsānī Fī Faḍā'ili Sā'ir al-Anbiyā'^{as}, Al-Faṣl Al-Awwal, Fī Ba'ḍi Khaṣā'ish al-Anbiyā' 'Umūman, no. 32262.
- [8] Abū al-Fidā Ismā'īl bin 'Umar bin Katsīr ad-Dimasyqī, *Tafsīr Al-Qur'ān Al-'Aẓīm v. 3* (Riyadh: Dār Ṭayyibah, 1999 M/1420 H), h. 68.
- [9] Luwīs Ma'lūf al-Yasū'ī dkk, *Al-Munjid Fī al-Lughah Wa al-Adab Wa al-'Ulūm* (Beirut: Al-Maktabah Al-Kātsūlikiyyah, 1956 M), h. 431.

[10] Şahîh al-Bukhârî, Kitâb Aḥādīts al-Anbiyâ', Bâb Nuzûlu 'Īsâ Ibni Maryam^{as}, no. 3265.

[11] Matius 17:12-13.

Chapter 2

[1] Sunan Ibni Mâjah, Kitâb al-Janâ'iz, Bâb Mâ Jâ'a Fî aş-Şalât 'Alâ Ibni Rasûlillâhi^{SAW} Wa Dzikru Wafâtih, no. 1511.

[2] Kunûz al-Ḥaqâ'iq Ilâ Ḥadītsi Khair al-Khalâ'iq, Ḥarf al-Hamzah, no. 64.

[3] Musnad Aḥmad bin Ḥanbal, Musnad al-Kūfiyyîn, Ḥadītsu an-Nu'mân bin Basyîr^{ra}, no. 18406; Misykât al-Maşâbîḥ, Kitâb ar-Riqâq, Bâb al-Indzâr Wa at-Taḥdzîr, Al-Faşl Ats-Tsâlits, no. 5378

[4] Musnad Aḥmad bin Ḥanbal, Musnad asy-Syâmiyyîn, Ḥadītsu 'Irbâḍ bin Sâriyah^{ra}, no. 17151; Kanz al-'Ummâl Fî Sunan al-Aqwâl Wa al-Af'âl, Ḥarf al-Fâ', Fî Faḍâ'il aş-Şaḥâbah, Fî Faḍâ'ili 'Abbâs bin 'Abd-il-Muṭṭalib^{ra}, no. 37339.

[5] Abū al-Qâsim Ibnu 'Asâkir ad-Dimasyqî, *Tārīkhu Madīnati Dimasyq* v. 26 (Beirut: Dâr al-Fikr, 1995 M/1415 H), h. 296.

[6] Abū Bakr Al-Khaṭīb Al-Baghdādî, *Tārīkhu Baghdād* v. 12 (Beirut: Dâr al-Gharb al-Islâmî, 2001 M/1422 H), h. 79.

[7] Şahîh al-Bukhârî, Kitâb Faḍâ'il aş-Şaḥâbah, Bâb Manâqibu 'Aliyyin bin Abî Ṭâlib^{ra}, no. 3503.

[8] Muḥy-id-Dîn Ibn 'Arabî, *Al-Futūḥât Al-Makkiyyah* v. 3 (Kairo: Maktabat al-Qâhirah, 1994 M/1414 H), h. 3.

[9] Sunan at-Tirmidzî, Kitâb al-Fitan, Bâb Mâ Jâ'a Idzâ Dzahaba Kistrâ Fa Lâ Kistrâ Ba'dahu, no. 2216.

[10] Şahîh Muslim, Kitâb al-Ḥajj, Bâb Faḍl aş-Şalâh Fî Masjiday Makkata Wa al-Madīnah, no. 1394.

Chapter 3

[1] Al-Ḥakam, v. 2, no. 5-6, 27 Maret iban 2 April 1897, h. 13.

- [2] Ḥaḍrat Mīrzā Ghulām Aḥmad^{as}, *Anjām-e-Āthām dalam Rūḥānī Khazā'in v. 11* (Surrey: Islam International Publications Limited, 2009), h. 62.
- [3] Ṣaḥīḥ al-Bukhārī, Kitāb Tafsīr al-Qur'ān, Bāb Tafsīru Sūrat al-Jum'ah, no. 4897.
- [4] Ḥaḍrat Mīrzā Ghulām Aḥmad^{as}, *Karāmāt aṣ-Ṣādiqīn dalam Rūḥānī Khazā'in v. 7* (Surrey: Islam International Publications Limited, 2009), h. 91.
- [5] Ḥaḍrat Mīrzā Ghulām Aḥmad^{as}, *Anjām-e-Āthām dalam Rūḥānī Khazā'in v. 11* (Surrey: Islam International Publications Limited, 2009), hh. 65-67.
- [6] Sunan ad-Dāruquṭnī, Kitāb al-'Īdain, Bāb Ṣifātu Ṣalāt al-Khusūf Wa al-Kusūf Wa Hai'atihimā, no. 1771.
- [7] Sunan Abī Dāwūd, Kitāb al-Malāḥim, Bāb Mā Yudzkaru Fī Qarn al-Mi'ah, no. 4291.
- [8] Musnad Aḥmad bin Ḥanbal, Musnad Abī Hurairah^{ra}, no. 9068.
- [9] Sunan Ibni Mājah, Kitāb al-Fitan, Bāb Syiddat az-Zamān, no. 4039.
- [10] Ṣaḥīḥ al-Bukhārī, Kitāb Aḥādīts al-Anbiyā', Bāb Fadzkur Fī al-Kitāb Maryama Idz Intabadzat Min Ahlihā Makānan Syarqiyyā, no. 3438.
- [11] Ṣaḥīḥ al-Bukhārī, Kitāb Aḥādīts al-Anbiyā', Bāb Fadzkur Fī al-Kitāb Maryama Idz Intabadzat Min Ahlihā Makānan Syarqiyyā, no. 3440.
- [12] Kanz al-'Ummāl Fī Sunan al-Aqwāl Wa al-Af'āl, Ḥarf al-Hamzah, Kitāb al-Īmān Wa al-Islām Min Qism al-Af'āl, Al-Faṣl Al-Khāmis Min Aḥkām al-Bai'ah, Fī Aḥkām al-Bai'ah Min al-Ikmāl, no. 464.
- [13] Sunan Ibni Mājah, Kitāb al-Fitan, Bāb Khurūj al-Mahdī, 4084.

INDEX AYAT IBAN HADITS

A

A'raaf ayat 265

A'raaf ayat 369

Abu Daud22

Abu Daud Vol. II hal. 2120

Al-Anbiya ayat 84

Ali Imran ayat 1454

Ali Imran ayat 1809

Ali Imran ayat 1949

Ali Imran ayat 1953

Ali Imran ayat 563

Ali Imran ayat 6219

Anbiya ayat 345

Ankabut ayat 1616

Azhab ayat 4113

B

Baqarah ayat 28615

Bukhari Vol. II Pg. 16521

Bukhari Vol. III Pg. 13518

D

Dar Qutni Pg. 18820

F

Fatihah10

Futuhah Makkiyyah" Vol. III Pg. 7314

H

Hadid ayat 277

Hadits Kanzul Haqaiq fi Hadise Kaherul - Khalaq Pg. 412

Haj ayat 768

Haqqah ayat 45-4716

I

Ibnu Katsir Vol. II Pg. 1006

Ibnu Majah bab Ayiddatuz-zaman21

Ibnu Majah Pg. 315 bab Khurujul Mahdi22

Ibnu Majah Vol. I Kitabul Janaiz Pg. 23112

Isra ayat 1611

J

Jin ayat 27-2817

Jum'at ayat 418

K

Kanzul Ummal Vol. III Pg. 20022

Kanzuh Ummal Vol. II Pg. 533

Kanzul Ummal Vol. IV Pg. 1606

Kanzul Ummal Vol. IV Pg. 12813

M

Maidah ayat 1192

Maidah ayat 2110

Maidah ayat 411

Maryam ayat 325

Matheus Ch. 17 verse 12-137

Misykat Pg. 3620

Mu'minun ayat 5210

Mujaddalah ayat 2217

Musnad Ahmad bin Hambal Vol. II Pg. 41121

Musnad Ahmad iban Kamzul Ummal Vol. II Pg.11213

Musnad Ahmad vol. VI Pg. 8022

Muznad Ahmad Baihaqi iban Misykat Pg. 46112

N

Nisa ayat 159-1606

Nisa ayat 709

S

Shaff ayat 719

Shaffat ayat 72-7310

T

Tafsir Safi14

Y

Yunus ayat 1716
